

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ДЕРЖАВНОЇ ПРИКОРДОННОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ
ІМЕНІ Б.ХМЕЛЬНИЦЬКОГО**

кафедра адміністративної діяльності факультету правоохоронної діяльності

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ООК 16 «АДМІНІСТРАТИВНИЙ ПРОЦЕС»
ОПП «ПРАВО»
для набору 2021 року**

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)
Галузь знань: 08 «Право»
Спеціальність: 081«Право»
Кваліфікація: бакалавр права
Форма здобуття освіти денна

Розглянуто та схвалено на засіданні кафедри
Протокол від 26 квітня 2021 року №14
Начальник (завідувач) кафедри
адміністративної діяльності
полковник юстиції

Андрій МОТА

Анотація:

Навчальна дисципліна «Адміністративний процес» є обов'язковою для вивчення ОПП «Право». Вивчається протягом 5-го та 6 – го семестру на кафедрі адміністративної діяльності. Закінчується навчальна дисципліна складанням екзамену у 6-му семестрі.

Метою вивчення навчальної дисципліни «Адміністративний процес» є підготовка висококваліфікованих фахівців-юристів, здатних на достатньому рівні володіти знаннями у сфері розгляду та вирішення суб'єктами владних повноважень адміністративних справ та діяльності адміністративних судів по розгляду адміністративно-правових спорів; формувати та розвивати правові знання студентів, уміння аналізувати нормативно-правові акти та інші документи; виробляти навички самостійного аналізу адміністративно-процесуальних явищ, умінь застосовувати отримані знання при оцінці конкретної ситуації; виробляти настанови на оволодіння професійними вміннями та навичками; формувати ціннісні орієнтири студентів відповідно до ідеалів гуманізму, демократії, соціальної справедливості, поваги до особистості; виховувати активну громадянську позицію; сприяти усвідомленню ролі та значення юридичної діяльності в розбудові та зміцненні української держави; формувати в майбутніх юристів високий рівень правової свідомості та правової культури, професійних та особистісних якостей.

Основне завдання навчальної дисципліни є, підвищення загального освітнього рівня студентів; поглиблення теоретичних знань про сутність та принципи адміністративного процесу; дати характеристику елементам, що традиційно складають вчення будь-якого виду юридичного процесу; розгляд адміністративно-процесуальних відносин, суб'єктів адміністративного процесу, процесуальних строків адміністративного розгляду; з'ясування сутності окремих видів адміністративного провадження; виділення тенденції в адміністративно-процесуальному регулюванні.

В результаті вивчення навчальної дисципліни «Адміністративний процес» студенти повинні:

знати:

- на понятійному рівні: основні категорії адміністративного процесу, особливості адміністративно-процесуальних норм та адміністративно-процесуальних відносин, принципи адміністративного процесу, порядок здійснення окремих видів проваджень: дозвольно-реєстраційних; ліцензійних; контрольно-наглядових; дисциплінарних; систему суб'єктів адміністративного процесу та їх повноваження.

- на фундаментальному рівні: особливості змісту суспільних відносин, що виникають під час розгляду та вирішення конкретних адміністративних справ, правильного тлумачення та реалізації норм адміністративно-процесуального законодавства у практичній діяльності посадових осіб.

- на практично-творчому рівні: процесуальний порядок розгляду та вирішення конкретної адміністративної справи; особливості організації суб'єктів владних повноважень щодо розгляду адміністративних справ у сфері державного управління; правової основи діяльності, структури та повноважень адміністративних судів України.

вміти:

- на репродуктивному рівні: відтворювати основні поняття та категорії, що відображають сутність адміністративно-процесуальних відносин.

- алгоритмічному рівні: довільно використовувати засвоєні знання для розв'язання типових ситуацій, що виникають під час професійної діяльності юриста, а також організувати свою діяльність на основі певного алгоритму; складати необхідні адміністративно-процесуальні та інші документи.

- на евристичному рівні: орієнтуватися у процесі зміни професійних завдань, знаходити шляхи розв'язку нетипових задач, що виникають під час вирішення конкретної адміністративної справи.

- на творчому рівні: переосмислювати наявні знання стосовно нових фактів; адаптувати раніше отриманий досвід до змінних умов та нестандартних ситуацій; варіативно розв'язувати професійні завдання; у вмінні самостійно вести експериментальну, науково-дослідницьку діяльність.

ознайомитись:

- з поняттям та системою адміністративного процесу України;

- з нормативною базою, яка регулює адміністративний процес;

- з закономірностями адміністративного процесу;

- з окремими видами адміністративного провадження;

- з особливостями окремих видів адміністративного провадження;

- з об'єктивними закономірностями розвитку адміністративно-процесуальних інститутів.

ВИКЛАДАЧІ : згідно форми А-4.03.

МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ:

Навчальний клас (503); Навчальний клас (510); Навчальний клас (509); бланки процесуальних документів адміністративно-юрисдикційної діяльності Державної прикордонної служби України, мультимедійне забезпечення, навчальні справи про адміністративні правопорушення; статистичні дані ДПСУ.

КОМПЕТЕНТНОСТІ ТА КОНТРОЛЬ РІВНЯ ЇХ ДОСЯГНЕННЯ СТУДЕНТАМИ

Шифр	Компетентність	Методи контролю
Загальні компетентності		
ЗК-2	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.	МК1.1; МК1.4; МК2.4; МК4.1; МК4.4.
ЗК-3	Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.	МК2.1; МК2.2; МК2.4; МК3.1; МК3.2; МК4.1; МК4.2.
Фахові компетентності		
ФК-7	Здатність застосовувати знання завдань, принципів і доктрин національного права, а також змісту правових інститутів, щонайменше з таких галузей права, як: конституційне право, адміністративне право і адміністративне процесуальне право, цивільне і цивільне процесуальне право, кримінальне і кримінальне процесуальне право.	МК1.1; МК1.4; МК2.1; МК2.2; МК2.4; МК3.2; МК3.3; МК4.1; МК4.4.
ФК-8	Знання і розуміння особливостей реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права.	МК1.1; МК1.4; МК2.1; МК2.2; МК2.4; МК3.2; МК3.3; МК4.1; МК4.4.
ФК-11	Здатність визначати належні та прийнятні для юридичного аналізу факти.	МК1.1; МК1.4; МК2.4; МК4.1; МК4.4.
ФК-12	Здатність аналізувати правові проблеми, формувати та обґрунтовувати правові позиції.	МК1.1; МК1.4; МК2.1; МК2.2; МК2.4; МК3.2; МК3.3; МК4.1; МК4.4.
ФК-15	Здатність до самостійної підготовки проектів актів правозастосування.	МК1.1; МК1.4; МК2.4; МК4.1; МК4.4.

**ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ, МЕТОДИ НАВЧАННЯ ТА КОНТРОЛЬ РІВНЯ ЇХ ДОСЯГНЕННЯ
КУРСАНТАМИ**

Шифр	Компетентність	Методи навчання	Оцінювання
ПРН-3	Проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел.	МН1.1; МН1.3; МН2.1; МН 2.3; МН 3.2; МН3.5; МН3.9; МН4.2;	МК1.1; МК2.1; МК2.2; МК2.4; МК3.3;;МК4.4.
ПРН-5	Давати короткий висновок щодо окремих фактичних обставин (даних) з достатньою обґрунтованістю.	МН1.1; МН1.2; МН1.3; МН2.1; МН 2.3; МН 3.2; МН3.5; МН3.9; МН4.2;	МК1.1; МК2.1; МК2.2; МК2.4; МК3.3;;МК4.4.
ПРН-21	Застосовувати набуті знання у різних правових ситуаціях, виокремлювати юридично значущі факти і формувати обґрунтовані правові висновки.	МН1.1; МН1.2; МН1.3; МН 1.4; МН2.1; МН 2.3; МН 3.2; МН3.5; МН3.9; МН4.2; МН4.3;	МК1.1; МК1.4; МК2.1; МК2.2; МК2.4; МК3.2; МК3.3; МК4.1;МК4.4.
ПРН-22	Готувати проекти необхідних актів застосування права відповідно до правового висновку зробленого у різних правових ситуаціях;	МН1.1; МН1.2; МН1.3; МН2.1; МН 2.3; МН 3.2; МН3.5; МН3.9; МН4.2;	МК1.1; МК1.4; МК2.4; МК4.1; МК4.4.
ПРН-23	Надавати консультації щодо можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів у різних правових ситуаціях.	МН1.1; МН1.2; МН1.3; МН2.1; МН 2.3; МН 3.2;	МН1.1; МН1.2; МН1.3; МН2.1; МН 2.3; МН 3.2; МН3.5; МН3.9;

ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ

№ тем и	Найменування теми	Кількість годин	Номери, вид занять та кількість годин							Місяці	Номери тем, занять та кількість годин	Кількість годин
			1	2	3	4	5	6	Індивідуальні завдання			
1	Поняття, особливості та структура адміністративного процесу	14	Л2	Пз2	Пз2	Пз2	Сз2	Із4	ІР (конспект з теми)	9 ІРГР 1	1/1Л(2); 1/2Пз(2); 1/3Пз(2); 1/4 Пз(2); 1/5 Сз(2); 1/6 Із(4);	14
2	Адміністративно-процесуальні правовідносини	10	Л2	Пз2	Пз2	Пз2	Із2	ІР (конспект з теми)				
3	Нормотворче провадження	10	Л2	Пз4	Сз2	Із2	ІР (конспект з теми)					
4	Заохочувальне провадження	8	Л2	Пз2	Пз2	Із2	ІР (конспект з теми)	10 ІРГР 2-3	2/1Л(2); 2/2Пз(2); 2/3 Пз(2); 2/4 Пз(2); 2/5 Із(2);3/1Л(2);	12		
5	Контрольно-наглядові та реєстраційні провадження	8	Л2	Пз2	Пз4	ІР (конспект з теми)						
6	Дозвільні провадження	6	Л2	Пз2	Пз2	ІР (конспект з теми)						
7	Провадження за зверненнями громадян	4	Л2	Сз2	ІР (конспект з теми)	11 ІРГР 4	3/2Пз(4); 3/3 Сз (2); 3/4 Із(2); 4/1Л(2); 4/2Пз(2); 4/3Пз(2);	14				
8	Провадження в адміністративному судді.	4	Л2	Сз2	ІРГР (відповідно до теми)				12 ІРГР 5	4/4Із (2); 5/1Л(2); 5/2Пз(2); 5/3Пз(4);	10	

9	Провадження у справах про військові правопорушення	6	Л2	Пз2	Пз2				ІРГР (відповідно до теми)	2 ІРГР 6-7	6/1Л(2); 6/2Пз(2); 6/3Пз(2); 7/1Л(2); 7/2Сз(2);	10
10	Поняття і підстави адміністративної відповідальності	4	Л2	Пз2					ІРГР (відповідно до теми) та ІР (конспект з теми)	3 ІРГР 8-9	8/1Л(2); 8/2 Сз(2); 9/1Л(2); 9/2Пз(2); 9/3 Пз(2); 10/1Л(2);	12
11	Провадження в справах про адміністративні правопорушення	4	Із2	Пз2					ІР (конспект з теми)	4 ІРГР 10-12	10/2Пз(2); 11/1Із(2); 11/2Пз(2); 12/1Із(2); 12/Сз(2); 12/3 Пр(2)	12
12	Виконання постанов про накладення адміністративних стягнень	6	Із2	Сз2	Пр2				ІР (конспект з теми)	6	Е-6	6
Екзамен		6	Е6									
Всього		90	30	26	14	10	6	4		Всього		90

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№ тем и	№ заняття	Види навчальних занять	Кількість годин	Найменування теми і навчальні питання	Література
1	2	3	4	5	6
1			26	Тема 1. Поняття, особливості та структура адміністративного процесу	
	1	лекція	2	Адміністративний процес як галузь права, наука та навчальна дисципліна. 1. Поняття, сутність та предмет адміністративного процесу. 2. Генеза адміністративного процесу. 3. Структура адміністративного процесу. 4. Принципи адміністративного процесу.	1.1; 1.11; 2.1. 3.1; 3.3; 4.1, 4.2, 4.3
	2	Практичне заняття	2	Теоретичні засади адміністративного процесуального права 1. Презумпція правомірності дій і вимог суб'єкта звернення та заінтересованої особи, 2. Верховенство закону, забезпечення охорони інтересів особи і держави – провідні принципи нормотворчої діяльності в сфері процесуальних відносин.	
	3	Практичне заняття	2	Поняття адміністративного процесуального права України. 1. Метод адміністративного процесуального права, його адміністративно-процесуальна форма. 2. Адміністративні процесуальні принципи, їх види та характеристика	

№ тем и	№ заняття	Види навчальних занять	Кількість годин	Найменування теми і навчальні питання	Література
1	2	3	4	5	6
	4	Практичне заняття	2	<p>Норми адміністративного процесуального права</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Взаємодія адміністративного процесуального права з іншими галузями права 2. Міжнародні угоди, що містять адміністративні процесуальні норми як джерела адміністративного процесуального права. 3. Рішення Конституційного Суду України, постанови Пленуму Верховного Суду України, постанови Пленуму Вищого адміністративного суду України як джерела адміністративного процесуального права. 	
		самостійна робота	10	<ol style="list-style-type: none"> 1. Джерела адміністративного процесу. 2. Природа адміністративного процесу. 3. Генезис становлення адміністративного процесу. 4. Поняття та особливості адміністративного процесу. 	
	5	семінар	2	<p>Поняття, ознаки, структура адміністративного процесу</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття адміністративного процесу. 2. Предмет адміністративного процесу. 3. Завдання та мета адміністративного процесу. 4. Структура адміністративного процесу. 5. Принципи адміністративного процесу. 	
	6	Індивідуальне заняття	4	<p>Адміністративний процес як галузь права, наука та навчальна дисципліна</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Нормативно-правове забезпечення адміністративного процесу. 2. Методи адміністративного процесу. 3. Генезис становлення адміністративного процесу. 4. Особливості адміністративного процесу. 	

№ тем и	№ заняття	Види навчальних занять	Кількість годин	Найменування теми і навчальні питання	Література
1	2	3	4	5	6
		Індивідуальна робота	2	1. Рефера відповідно о теми	
2			22	Тема 2. Адміністративно-процесуальні правовідносини	
	1	лекція	2	Адміністративно-процесуальні правовідносини: поняття, ознаки, види 1. Поняття адміністративно-процесуального правовідношення 2. Суб'єкти та об'єкти адміністративно-процесуальних правовідносин та їх види. 3. Зміст адміністративно-процесуальних правовідносин.	1.1; 1.6; 1.11; 1.12 - 1.15; ; 2.1. – 2.2; 3.1; 3.3;
	2	Практичне заняття	2	Адміністративно-процесуальні правовідносини 1. Особи, які обстоюють в адміністративному процесі особисті права та законні інтереси 2. Види адміністративних процесуальних відносин, їх наукове обґрунтування та дискусійне обговорення.	
	3	Практичне заняття	2	Адміністративно-процесуальні правовідносини. 1. Особи, які представляють та захищають інтереси інших осіб. 2. Особи, які сприяють адміністративним провадженням та здійсненню адміністративного судочинства. 3. Характеристика повноважень суб'єктів адміністративного процесуального права.	
	4	Практичне заняття	2	Адміністративно-процесуальні правовідносини. 1. Співвідношення адміністративного процесу та управлінської діяльності. 2. Стадії адміністративних проваджень, їх характеристика. 3. Адміністративні процедури (процесуальні дії), їх поняття, ознаки та види. 4. Адміністративна юрисдикція та адміністративна юстиція, їх поняття та співвідношення.	

№ теми	№ заняття	Види навчальних занять	Кількість годин	Найменування теми і навчальні питання	Література
1	2	3	4	5	6
		самостійна робота	10	1. Учасники адміністративно-процесуальних правовідносин.	
	5	Індивідуальне заняття	2	Адміністративно-процесуальні правовідносини. 1. Фізичні особи як суб'єкти адміністративно-процесуальних правовідносин. 2. Державні органи, підприємства та установи як суб'єкти адміністративно-процесуальних правовідносин. 3. Службові особи як суб'єкти адміністративно-процесуальних правовідносин.	
		Індивідуальна робота	2	Конспект з теми.	
3			22	Тема 3. Нормотворче провадження.	
	1	лекція	2	Нормотворче провадження 1. Поняття і суть нормотворчого провадження. 2. Стадії нормотворчого провадження.	
	2	Практичне заняття	4	Оформлення та підготовка матеріалів справи для направлення за підвідомчістю 1. Відпрацювання окремих процесуальних документів першої стадії провадження. 2. Відпрацювання супровідного листа для направлення матеріалів справи за підвідомчістю. 3. Відпрацювання супровідного листа для примусового виконання постанови про накладення стягнення.	1.1; 1.11;; 2.1. – 2.2; 3.1; 3.3; 4.1, 4.2

№ тем и	№ заняття	Види навчальних занять	Кількість годин	Найменування теми і навчальні питання	Література
1	2	3	4	5	6
	3	Семінарське заняття	2	Нормотворче провадження. 1. Поняття нормотворчого провадження як виду провадження у сфері управління 2. Види нормотворчих проваджень за сферами організуючого впливу розроблюваних нормативних актів.: провадження з прийняття постанов і розпоряджень Кабінету Міністрів України 3. Провадження з видання наказів 4. Структура нормотворчого провадження : підготовка 5. Структура нормативного акта, прийняття нормативного акта, реєстрація нормативного акта, вступ нормативного акта в дію, оскарження та опротестування.	
	4	Індивідуальне заняття	2	Проблеми реалізації нормотворчого провадження 1. Суб'єкти нормотворчого провадження. 2. Стадії нормотворчого провадження 3. Реалізація нормотворчого провадження в дії.	
		Індивідуальна робота	2	Рефера відповідно до теми	
		самостійна робота	10	1. Учасники адміністративно-процесуальних правовідносин.	
4			20	Тема 4. Заохочувальне провадження.	
	1	лекція	2	Заохочувальне провадження 1. Поняття і суть заохочувального провадження. 2. Стадії заохочувального провадження.	

№ тем и	№ заняття	Види навчальних занять	Кількість годин	Найменування теми і навчальні питання	Література
1	2	3	4	5	6
	2	Практичне заняття	2	Заохочувальне провадження 1. Поняття та види заохочень. 2. Мета та форма адміністративного заохочення. 3. Органи уповноважені застосовувати адміністративні заохочення.	1.1; 1.11; 2.1. – 2.2; 3.1; 3.3; 4.1, 4.2, 4.6, 4.7, 4.8
	3	Практичне заняття	2	Заохочувальне провадження 1. Нагороди як різновид схвалення заохочення. 2. Стадії заохочувальних проваджень	
	4	Індивідуальне заняття	2	1. Ознаки адміністративно-правового заохочення 2. Процедура відзначення державними нагородами в різних галузях.	
		Індивідуальне завдання	2	Суб'єкти нормотворчого провадження.	
		самостійна робота	10	1. Учасники адміністративно-процесуальних правовідносин.	
5			10	Тема 5. Контрольно-наглядове та реєстраційне провадження	
	1	лекція	2	Контрольно-наглядове та реєстраційне провадження: поняття, особливості. 1. Контрольно-наглядове провадження: поняття, зміст, ознаки, особливості. 2. Види контролюючих суб'єктів. 3. Поняття та види реєстраційної діяльності 4. Порядок реєстраційної діяльності.	1.1; 1.7; 1.11; 1.16; 2.1.; 3.1; 3.3.
	2	Практичне заняття	2	1. Розмежування понять контролю та нагляду. 2. Види контролюючих суб'єктів. 3. Види реєстраційних поведень 4. Порухення та розгляд справи про реєстрацію.	

№ тем и	№ заняття	Види навчальних занять	Кількість годин	Найменування теми і навчальні питання	Література
1	2	3	4	5	6
		Індивідуальне завдання	2	Конспект: Суб'єкти контролю та нагляду.	
	3	Практичне заняття	4	Справа про адміністративне правопорушення 1. Складання справи про адміністративне правопорушення	
6			8	Тема 6. Дозвільні провадження	
	1	Лекція	2	<i>Дозвільна система України</i> 1. Поняття дозвільної системи 2. Види дозвільної діяльності. 3. Стадії дозвільного провадження	1.1; 1.7; 1.11; 1.16; 2.1.2.2; 3.1; 3.3, 4.1
	2	Практичне заняття	2	<i>Дозвільна система України</i> 1. Поняття дозвільного органу. 2. Поняття документа дозвільного характеру. 3. Ліцензування як вид дозвільного провадження.	
		Індивідуальне завдання	2	Суб'єкти дозвільної системи.	
	3	Практичне заняття	2	<i>Реалізація адміністративних повноважень з оформлення процесуальних документів</i> 1. Вирішення умовних правових ситуацій шляхом оформлення окремих процесуальних документів.	
7			6	Тема 7. Провадження за зверненнями громадян	

№ теми	№ заняття	Види навчальних занять	Кількість годин	Найменування теми і навчальні питання	Література
1	2	3	4	5	6
	1	лекція	2	Провадження щодо розгляду звернень громадян 1. Правова основа, поняття та види звернень громадян. 2. Стадії провадження щодо звернень громадян. 3. Особливості розгляду звернень громадян.	1. 1.1; 1.7; 1.11; 1.16; 2.1.2.2; 3.1; 3.3, 4.1
		Індивідуальне завдання	2	Обовязки органів державної влади у провадження за зверненням громадян.	
	2	Семінарське заняття	2	Дії посадових осіб ДПСУ при виявленні факту адміністративного правопорушення 1. Кваліфікація адміністративних правопорушень. 2. Обґрунтування правомірності дій прикордонного наряду при перевірці документів що посвідчують особу та документів на транспортний засіб. 3. Обґрунтування правомірності дій прикордонного наряду при застосуванні фізичної сили, спеціальних засобів та зброї. 4. Відпрацювання алгоритму дій при виявленні факту адміністративного правопорушення.	
8			14	Тема 8. Провадження в адміністративному суді	
	1	лекція	2	Провадження в адміністративному суді 1. Поняття провадження в адміністративному суді. 2. Стадії провадження в адміністративному суді.	11.1; 1.7; 1.11; 1.16; 2.1.2.2; 3.1; 3.3, 4.1
		Індивідуальне завдання	10	Обовязки органів державної влади у провадження за зверненням громадян. Аналіз КАС: Визначитись з повноваженнями адміністративних суддів.	

№ теми	№ заняття	Види навчальних занять	Кількість годин	Найменування теми і навчальні питання	Література
1	2	3	4	5	6
	2	Семінарське заняття	2	Докази в процесуальних документах 1. Особливості оформлення окремих процесуальних документів.	
			16	Тема 9.Провадження у справах про військові правопорушення	
9	1	лекція	2	Особливості відповідальності військовослужбовців за адміністративні правопорушення 1. Військовослужбовці як суб'єкти адміністративної відповідальності. 2. Нормативна регламентація відповідальності військовослужбовців за адміністративні правопорушення. 3. Організація протидії військовим адміністративним правопорушенням в органах охорони державного кордону.	1.1; 1.7; 1.11; 1.16; 2.1.2.2; 3.1; 3.3, 4.1
	2	Практичне заняття	2	1. Юридичний склад правопорушення за ст.. 172-12 КУпАП. 2. Юридичний склад правопорушення за ст.. 172-13 КУпАП. 3. Юридичний склад правопорушення за ст.. 172-14 КУпАП. 4. Юридичний склад правопорушення за ст.. 172-15 КУпАП.	
			Індивідуальне завдання	10	Протокол про про військове адміністративне правопорушення:

№ тем и	№ заняття	Види навчальних занять	Кількість годин	Найменування теми і навчальні питання	Література
1	2	3	4	5	6
	3	Практичне заняття	2	Військові адміністративні правопорушення. 1. Нормативна регламентація відповідальності військовослужбовців за адміністративні правопорушення. 2. Організація протидії військовим адміністративним правопорушенням в органах охорони державного кордону. 3.Юридичний склад правопорушення за ст. 172-10 КУпАП. 4.Юридичний склад правопорушення за ст. 172-11 КУпАП. 5.Юридичний склад правопорушення за ст. 172-18 КУпАП. 6. Юридичний склад правопорушення за ст. 172-20 КУпАП	
10			16	Тема 10. Поняття і підстави адміністративної відповідальності	
	1	Лекція	2	Поняття адміністративної відповідальності 1. Поняття, властивості та принципи адміністративної відповідальності. 2. Обставини, що виключають адміністративну відповідальність.	1.1; 1.7; 1.11; 1.16; 2.1.2.2; 3.1; 3.3, 4.1
	2	Практичне заняття	2	Адміністративні стягнення, порядок їх накладення 1. Особливості та порядок накладення адміністративних стягнень. 2. Виконання завдань та вирішення задач.	
		Індивідуальне завдання	12	Протокол про про адміністративне правопорушення. Аналіз КАС: Визначитись з повноваженнями адміністративних суддів	
11			6	Тема 11. Провадження в справах про адміністративні правопорушення	

№ тем и	№ заняття	Види навчальних занять	Кількість годин	Найменування теми і навчальні питання	Література
1	2	3	4	5	6
	1.	Індивідуальне заняття	2	Процесуальні документи, що складаються в справах про адміністративні правопорушення 1. Вирішення задач та складання протоколу про адміністративне правопорушення. 2. Складання протоколу про адміністративне затримання. Складання постанови по справі про адміністративне правопорушення	
	2.	Практичне заняття	2	Провадження в суді першої інстанції. 1. Звернення до адміністративного суду та відкриття провадження. 2. Форми звернення до адміністративного суду. 3. Споби забезпечення законності й обрентваносі судових рішень.	
		Індивідуальне завдання	2	Конспект з теми. Протокол про про адміністративне правопорушення.	
12			8	Тема 12. Виконання постанов про накладення адміністративних стягнень	
	1	Індивідуальне заняття	2	Порядок виконання постанов про накладення адміністративних стягнень. 1. Провадження по виконанню постанови про накладення штрафу. 2. Провадження по виконанню постанови про конфіскацію. 3. Провадження по виконанню постанови про позбавлення спеціального права. 1. Провадження по виконанню постанови про застосування виправних робіт та адміністративного арешту.	1.1; 1.7; 1.11; 1.16; 2.1.2.2; 3.1; 3.3, 4.1

№ тем и	№ заняття	Види навчальних занять	Кількість годин	Найменування теми і навчальні питання	Література
1	2	3	4	5	6
	2	Семинар	2	<p>Провадження по виконанню постанов про накладення адміністративних стягнень</p> <p>1. Загальні положення щодо виконання постанов про накладення адміністративних стягнень.</p> <p>2. Провадження по виконанню постанови про накладення штрафу.</p> <p>3. Провадження по виконанню постанови про оплатне вилучення і конфіскацію.</p> <p>4. Провадження по виконанню постанови про застосування виправних робіт і адміністративного арешту.</p>	
	3	Практичне заняття	2	<p>2. Відстрочка виконання, припинення виконання та давність виконання постанов про накладення адміністративних стягнень.</p> <p>3. Провадження по виконанню постанови про винесення попередження.</p> <p>4. Провадження по виконанню постанови про позбавлення спеціального права.</p> <p>5. Провадження по виконанню постанови в частині відшкодування майнової шкоди.</p>	
		Індивідуальне завдання	2	<p>Конспект з теми.</p> <p>Протокол про про адміністративне правопорушення.</p>	
Екзамен			6		
Усього за дисципліну			180		

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. НОРМАТИВНО - ПРАВОВІ АКТИ

1.1. Конституція України: прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 року, Відомості Верховної Ради України. 1996. № 30. Ст. 141.

- 1.2. Кодекс України про адміністративні правопорушення . Відомості Верховної Ради Української РСР. 1984. Додаток до № 51. Ст. 1122 (з наступними змінами та доповненнями).
- 1.3. Кодекс адміністративного судочинства України, Відомості Верховної Ради України. 2005. № 35-36, 37. Ст. 446 (з наступними змінами та доповненнями).
- 1.4. Про державний кордон України: Закон України від 4 листопада 1991 року. Відомості Верховної Ради України. 1992. № 2. Ст. 5 (з наступними змінами та доповненнями).
- 1.5. Про Державну прикордонну службу України: Закон України від 3 квітня 2003 року. Урядовий кур'єр. 7 травня 2003 року (з наступними змінами та доповненнями).
- 1.6 Про Національну поліцію: Закон України від 02.06.2015 року. Відомості Верховної Ради (ВВР), 2015, № 40,41, ст. 379.
- 1.7. Про відповідальність перевізників під час здійснення міжнародних пасажирських перевезень: назва Закону України в редакції від 2 грудня 2010 року. Офіційний вісник України. 2010. № 101. Ст. 3615.
- 1.8. Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України від 15 квітня 2014 року № 1207-VII. Відомості Верховної Ради України. 2014 № 26. Стор. 2172, Ст. 892.
- 1.9. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо забезпечення прикордонної безпеки держави: Закон України від 28 лютого 2018 року. Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2018, N 25, ст.180.
- 1.10. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо посилення відповідальності військовослужбовців, надання командирам додаткових прав та покладення обов'язків в особливий період: Закон України від 5 лютого 2015 р. Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2015, N 7, ст.140.
- 1.11. Про прикордонний режим: Постанова Кабінету Міністрів України від 27 липня 1998 року. Збірник урядових нормативних актів України. 1999. № 3 (з наступними змінами та доповненнями).
- 1.12. Про внесення змін до Положення про прикордонний режим: Постанова Кабінету Міністрів України №52 від 03.02.2016 року. Збірник урядових нормативних актів України. 2016. № 1.
- 1.13. Деякі питання підвищення рівня національної безпеки України: Постанова Кабінету Міністрів України №38 від 30 січня 2015 року. Збірник урядових нормативних актів України. 2015. № 2.
- 1.14. Стратегія розвитку Державної прикордонної служби України: Схвалено Розпорядженням Кабінету Міністрів України 23 листопада 2015 року № 1189. Окреме видання. 2015.
- 1.15. Інструкція з оформлення посадовими особами Державної прикордонної служби України матеріалів справ про адміністративні правопорушення: наказ Міністерства внутрішніх справ України № 898 від 18 вересня 2013 року (з наступними змінами і доповненнями).
- 1.16. Інструкція про службу прикордонних нарядів Державної прикордонної служби України: Наказ МВС України №1261 від 19.10.2015.
- 1.17. Про організаційні заходи щодо реформування адмінпровадження у прикордонній сфері: Наказ АДПСУ від 28 лютого 2018 року № 16.

2. СУДОВА ПРАКТИКА

2.1. Рішення Конституційного Суду № 10-рп/2011 від 11 жовтня 2011 року у справі за конституційним поданням 50 народних депутатів України щодо відповідності Конституції України (конституційності) окремих положень статті 263 Кодексу України про

адміністративні правопорушення та пункту 5 частини першої статті 11 Закону України "Про міліцію" (справа про строки адміністративного затримання) . Вісник Конституційного суду України. 2016. № 6. Стор. 121.

2.2. Ухвала Закарпатського окружного адміністративного суду про залишення позову без руху від 18 квітня 2017 року у справі № 2а-0770/1101/17 про затримання та примусове видворення.

3. БАЗОВА ЛІТЕРАТУРА

3.1. Адміністративна відповідальність: Навчальний посібник для підготовки до іспитів. К.: «Центр учбової літератури», 2016.- 244с.

3.1. Адміністративна відповідальність: курс лекцій, за редакцією О.В. Кузьменко. К.Юрінком Інтер, 2016. -568с.

3.3. Адміністративна відповідальність та провадження в справах про адміністративні правопорушення, навчальний посібник; за редакцією О.В. Кузьменко К.«Центр учбової літератури», 2016.- 338с.

4. ДОПОМІЖНА ЛІТЕРАТУРА

4.1. Адміністративне право України. Академічний курс: підручник Т.О. Коломоєць. К.Юрінком Інтер, 2011.

4.2. Адміністративна діяльність. Частина особлива: Підручник, за заг. ред. проф. О.М.Бандурки. Харків: Вид-во Ун-ту внутр. справ, "Еспада", 2000.

4.3 Адміністративна відповідальність в Україні: Навч. посібник За заг. ред. доц. А. Т. Комзюка. Харків: Ун-т внутр. справ, 1998.

4.2. Козаковський Т. Спадщина пращурів під охороною прикордонників. Прикордонник України. 2011. № 74.

4.3. Михеєнко М., Стефанюк В., Голосніченко І. Інститут адміністративної відповідальності юридичних осіб: проблеми теорії та практики. Право України. 1999. № 9.

4.4. Мота А.Ф. Становлення повноважень органів охорони державного кордону України в провадженні у справах про адміністративні правопорушення: Навчально-методичний посібник. Хмельницький: Видавництво Національної академії ДПСУ, 2008. 78 с.

4.5. Адміністративно-правове регулювання діяльності дільничих інспекторів прикордонної служби Державної прикордонної служби України: монографія/ В.О. Хома; Хмельницький: Видавництво НАДПСУ, 2008р. 155с.

4.6. Гринько Р.В., Мота А.Ф. Збірник умовних правових ситуацій, Хмельницький: Видавництво Національної академії ДПСУ, 2017, 72 с.

4.7 Порадник офіцера Дежавної прикордонної служби України на етапі становлення та входження у посаду в органах охорони державного кордону, О.М. Шинкарук, О.В. Боровик, В. Л. Зьолка та ін., Хмельницький: Видавництво Національної академії ДПСУ, 2017, 620 с.

4.8 Адміністративно-юрисдикційна діяльність в органах Державної прикордонної служби України, В.Л. Зьолка, А.Ф. Мота, М.О та ін. Хмельницький: Видавництво Національної академії ДПСУ, 2017. 380с.

X. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ В ІНТЕРНЕТІ (ІНТРАНЕТІ)

- 1.1 . [http.rada.gov.ua](http://rada.gov.ua);
- 1.2 <http://dpsu.gov.ua/ua/>;
- 1.3 <http://arc.customs.gov.ua/dmsu/control/uk/index>;
- 1.4 <http://djerelo.com/legal-science/118-mutne-pravo-ukrainu>;
- 1.5 <http://www.scourt.gov.ua/>;

Додаток А

Методи навчання та методи контролю навчальних досягнень

Шифр	Метод навчання
1. Словесні методи	
МН 1.1	Лекція
МН 1.2	Розповідь
МН 1.3	Пояснення
МН 1.4	Бесіда
МН 1.5	Інструктаж
МН 1.6	Дискусія
МН 1.7	Диспут
2. Наочні методи	
МН 2.1	Демонстрація
МН 2.2	Ілюстрація
МН 2.3	Спостереження
3. Практичні методи	
МН 3.1	Лабораторна робота
МН 3.2	Практична робота
МН 3.3	Пробні вправи
МН 3.4	Творчі вправи
МН 3.5	Усні вправи
МН 3.6	Практичні вправи
МН 3.7	Графічні вправи
МН 3.8	Технічні вправи
МН 3.9	Групові вправи

Шифр	Метод контролю навчальних досягнень
1. Попередній контроль	
МК 1.1	Вибірковий усний
МК 1.2	Фронтальний письмовий
МК 1.3	Фронтальний тестовий
МК 1.4	Фронтальний проблемний
2. Поточний контроль	
МК 2.1	Вибірковий усний
МК 2.2	Колоквіум
МК 2.3	Контрольна робота
МК 2.4	Тестування
МК 2.5	Захист звіту з лабораторної роботи
МК 2.6	Захист звіту з практичної роботи
МК 2.7	Індивідуальна розрахункова робота
МК 2.8	Реферат
3. Рубіжний контроль	
МК 3.1	Фронтальний письмовий
МК 3.2	Фронтальний тестовий
МК 3.3	Фронтальний проблемний
4. Підсумковий контроль	
МК 4.1	Усний
МК 4.2	Письмовий
МК 4.3	Тестовий

4. Методи самостійного та індивідуального навчання	
МН 4.1	Рецептивний
МН 4.2	Репродуктивний
МН 4.3	Евристичний
МН 4.4	Дослідницький

МК 4.4	Проблемний
--------	------------